

gyai s illetőleg városi köztörvényhatóságok közreműködésével — a megfigyelésnek előjegyzételek alkalmán meg szervezték, valamint folyamatosan jó a már fennálló s említkendő kémi vidéki pász- és hitelintézetekkel való összeköttetés.

(Mely. kör.)

Alispáni jelentés.

Tekintetes közigazgatási bizottság! Azon minden tisztelet mellyel megrendelő gyászra vérszír megérkezte után, mely hazatérni elföldönként nagy részben saját, s a Tisza mellett a területi alkalmat elborított árvit s földmésztől több ópész károsítást — majdnem teljesen — mely talaj az még ezen áldozataival nem elágazva meg később elföldönként legnagyobb, legvirágzóbb városoktól több ópész — minden emberi erő meghaladó védelem háttára — is elmentek, s egy romboló-működés véltetése, megindítottam szerencsétlen ember, és polgármestereik leírhatatlan nyomorúság némi enyhítésére, a községrendőrség gyűjtésére, mely távol van ugyan még teljesen befejeződől, de melynek eredménye már eddig is a polgári érsények, a hazafias áldozathozzásnak oly tételek emelő példáiért tisztelt elő, hogy annak befejezése a legköltségesebb reményekre jogosít.

Ezen most czéltól hivatalommal a mai napig 3499 forint 34 kr. folyt be, mely összeg általánosan nagy mértékű belföldi megmozgatásnak háttérre már is feltérjesszített, ezen kívül van Losonc város adakozása 1160 forint, mely összeg közvetlenül a felet érintett minisztériumban küldetve fel, így a megye területén e célra összesen már 3659 forint 34 kr. folyt be.

A múlt hó 14-én a b. gyarmati sorozó járásban bejött az ujoncköltés végrehajtására néve — mind a hat megmozgás között a legkedvezőbb, — mennyiben a b. gyarmati sorozójára nem csak a resz kitért ópész jutalmát, s az emellett kivétel pótláralkalmat is kiállította, de a múlt évről a pótláralkalmat háttérre maradt 7 ezer forintot is négyet bemozdított, összes háttérre csak is 3 főtartalmakra soroltok.

Ámbr az egész megyének mind hat sorozójára néve, hol kisebb, hol nagyobb háttéralkalmat mutatkozott, még is azt hiszem, nem tévedek, ha azon reményre számok kihozást, hogy ezen háttéralkalmat részeit a felbontásukra küldött körlevél 150 egységben mint a törvényes elmaradt igazolt és igazolatlan, tavollevőkől a már megkezdett átállítási alkalmat, ha nem is teljesen, de legnagyobb részben fedeztetni fog.

A múlt évi december hó 12-én az alispáni Alkalmalkalmat szakterő technikuskokál leendő betöltésre kelt hozott közigazgatási végzés folytán közzétett pályamű hirdetésnyire beérkezett 21 pályázó közül Bartók Miksa Gyulát a Losonci járásba, Bam Mihályt a Selmecsi járásba, Balogh Lajost a b. gyarmati, Drahóczy Jánost a székely, Narrati Ferenczot (technikuskok) a nagygy. járásba és Csukay Ferencz mérnököt a felkötött mértékben kivételre, kik is mindnyájan a kiírt határidőben megjelentek, s a törvényes okot letették, s hivatalos működésüket a hó 1-én napjáról megkezdették.

Dr. Köbgyi Mór rétagi körözés család körülményeit fogva eddig elfogadott Alkalmalkalmat lemondván, az ekként ártandóhoz jött körözési alkalmára s pályamű szabályszerint kibírdetett, s a jövő választás háttérre kijelölt.

A közigazgatás terén a folyó ügyek rendezése mellett hivatalommal megkezdendő tartom a múlt évi december 12-én hozott közigazgatási végzés folytán a jársi megmozgás által a múlt hó utolsó s e hó legelső napjaiban eszközölt közmunka váltás tömeges bevezetését, mely jelenteg ugyancsak 6451 forint 56 kr. eredményezett, s így ezen eredményt igen távol maradt a kívánt sikertől, de tekintve, hogy az eddig munkák szerint a közmunka váltás behajtása csak is félbevált, s így majdnem a nyár derekán és őszel beajtott szigorúan, s így tekintve ezen ügyedtes behajtási módok ajdonságát, és azokban voltát, de tekintve főleg azt, hogy az elmaradt ügyedtes a legterhebb mindes gondoskodással foglalkozó egyénre néve, s ha bár a jelenleg elért eredmény nem is nevezhető kielégítőnek, mégis győződés szerint azon reményre jogosít, hogy az előbbi bevezetés módján sokkal kedvezőbb eredmény lesz az által elérhető, mit, rombolási akarom, a legközelebbi bevezetés igazolni is fog.

A mennyi ez vagyonbiztonság a legközelebbi folyó hóban általánosan véve kielégítőnek mondható, ha bár a nagygy. kormányos éjjeli időben egy ismeretlen tette által egy kisebbszert revolverrel csombján megötvözött, kisebb sérülést szenvedett, a totos meggyorván, áldozatára családtagok küldetnek ki, de eddig eredménytelenül, több rendbeli topások miatt

több veres és térszi lakosok elfogtatván a kir. jársz. bizottságunk adatként.

Kelt B. Gyarmaton, 1879. évi április 4-én.
Madách Károly,
alispán.

Gyámügyi évnegyedes jelentés.

Tekintetes közigazgatási bizottság! A gyámügyek ügyek állása és működéséről a múlt év végén jelentésben a Köszölgés, február és március havi évnegyedre vonatkozólag az 1877. XX. l. cz. 213. §-hoz képest következőkben bejöttük az u. m. 1-ór. A múlt év utolsó negyedében kimutatott, szám szerint 13001 gyámoltak és gondnokoltak, létszámuk a jelen évnegyedben 186 egység járulván, az emellett köztám 13187 egyenre emelkedett, kikből azonban a folyó évnegyedben nagykorúság s illetve nagykorúság nyilvánítás által 192 egység letartván, maradt alatt mellékelt gyámügyek száma március végével 12995. 2 or. Az árvások terekessege és ügyforgalma a múlt év kimutatása szerint következésképpen u. m. 10. febr. 1. napjáról 1878. március 31-ig beárólag beérkezett és igatába vezetett ügydarabok száma 2206. Ezekből elintéztetett: Pity János elnök által 183, Jászussáky József elnök által 175, Horváth Danó helyet. előadó 392, összesen 750 db. Elintézésre felmaradt a folyó évben beérkezett ügydarabokból 1456 db. A múlt évről még elintézendő maradt 2662 db-ból pedig, elintéztetett a két rendezés elnök által 1672 db, mivel fogva maradt a múlt évi összes háttéralkalmat elintézendő 990 db, mindezt képest a múlt évi háttéralkalmat és a jelen évnegyedi ügydarabokból elintézte összesen a három előadó által 2422 db, elintézésre felmaradt a tavali háttéralkalmat oda számításra 2446 db. A folyó évben a gyámok és gondnokok által bejötték számadatok darab száma tesz 71 db-ot elintézte lett mind, előbbi írtalába érkezett és elintézte lett 38 db. A folyó évnegyed végéről fennbír kimutatott elintézetlenek száma a múlt évről áthozott háttéralkalmat mennyiségében találja indokát.

3-or. Az árvápnévtárak állása, melyek havonként rendszeres a legutóbb a múlt március hó 31-én az alispán or. és tiszt. ügyedtes közhelytől megvizsgálva lettek, a 3. 4. 5. 6. alatt mellékelt főszámvévi kimutatások szerint következők vala u. m. A megyei letéti pénztárban őrtöltött készpénz, kőrtények és értékpapirokban összesen 299458 forint 64 3/10 kr., továbbá az ugyanezzel ömlesztett régi letétek tartalma tett készpénzben és követelésekben összesen 1076 forint 97 kr., az ugyanezzel árvápnévtálap pedig szintén készpénz, illetőleg takarékpénztári könyvek és követelésekben 1050 forint 83 kr., végre az új gyámügyek törvény értelmében az árvápnévtár kamataiból az árvápnévtár tartalmak javára levont 10 0/10 százaléka tett 451 forint 70 kr. A pénztáraknak szabályos módon történt megvizsgálása folytán azok kezelése, pontosnak és hiánytalanul tapasztaltatott. A 213. §-idő vonatkozó pontjára meggyőztetők, hogy mint az itteni árvápnévtár a központon nem tömegesen, de egyenként takarékpénztárba elhelyezve gyámügyvezetéseket, kölcsönök sem adtak ki jelzálog biztosítás mellett, a folyó kamatok pedig az egyes takarékpénztári könyveknek által folytatva világlatban lévő, a jogszabályok január 1-én és július 1-én napján szolgáltattak ki. Tisztelettel feleltem, miként terényi illetőségű k. Bujnik János fekvő vagyona, bírói jogereji illeték alapján, végő árvás alá kerülván, az árvások ezt megmondott, a tiszt. ügyed megállapításával a gyámi tartalmakból, a hitelek kielégítésére 120 forint utalványozott ki; oly módon azonban, miszerint ezen intézkedésre a belügyminiszeri 52630—78. számú intésemény értelmében a megyei törvényhatóság, utólagos jóváhagyást kikérendő lesz.

4-or. A gyámügy alól a folyó évnegyedben felszabadult 192 egység közül vagyonnal bíró s számvető 7 alatt csatló kimutatás szerint 160, vagyontalan volt 26 egység, s a vagyonnal bírókól kiutalványoztatott, és tényleg kiállítottatott a 8 alatt bíz képest 2597 forint 20 kr. A gyámhatóság közegei és pedig a tiszt. ügyed és ut. jársz. szolgabírói hivatala által az évnegyed végére be nem érkezett jelentések számszerű mennyisége a 9 alatt kimutatásban foglaltatik. Vonatközleg alispán úrnak, mint a közigazgatási bizottság helyettes elnökének, a nagy-orozsi árvás átvétele alkalmából 421—479. szám alatt az árvásokhoz intézett felhívására, melyorint az árvápnévtár biztosítása eszközölendő, tiszteletteljesen jönnem, miszerint e részben az intézkedés az árvások részéről tényleg megtörtént azaz, hogy a jelzálogilag nem biztosított tőkéknek, telekészei biztosítása és illetőleg a tiszt. ügyed által fogvatba vevő bejártas elrendelre lett. Végül van szerencsem jelezni, miként azon czéltól, hogy az irda személyzetnek a

hivatalos irák beállítás tekintetében pontosan folyókat világlatban legyen, ahképp intézkedtem, hogy az irda vezető e részben naponta kimutatást készítsen az nekem bejötték.

Kelt B. Gyarmaton, 1879. évi április hó 1-én.
Fujer István,
országgy. elnök.

A csongrád megyei árvízvesztély.

(Folytatás)

Midőn a tisztviselői bizottság érdeklődés a tisztviselői bizottság iránt Debreczenben 1876. évi augusztus havában gróf Széchenyi István elnökletével az első vagyis alakuló gyűlést tartotta, akkor nem is, mint iskolai pályaműt végezt, s a közigazgatási iránt érdeklődő fiatal ember, mint hallgató jelen voltam a több napokon át tartott tanácskozás minden ülésén (bájt! még akkor az ülésben szerzett kezerő tapasztalatok nem idegenítették el a közügyektől!) Figyelemmel kísértem a tanácskozás egész menetét. Magyar szokás szerint sok szép beszéd hangzott ott el, melyekben leginkább a tisztviselői bizottság tudós közleményei hangzottak. Közbe-közbe lehetett hallani óva intő figyelmeztetéseket is. Még akkor nem használták gyarmat az ily országgy. fontosgy. tanácskozások megörökítésére. Pedig most már nagyon érdekes volna olvasni azon beszédeket, melyek ott elmondattak. Lehetően ott hallani olyan szemlély nyilatkozatokat, melyek az utóbbi években szerzett személy tapasztalatok által nagyon is igazolva lettek. Az tény, hogy gróf Széchenyi jobbnak tartotta a Paleocapa véleménye után indulni. De az érdeklődők többsége a tisztviselői bizottság által minél több tért ohajrtván az áradásoktól megmenteni, a Vásárhelyi Pál véleményét fogadta el, azon reményvel lévén általa, hogy azon vélemény alapján a tisztviselői bizottság, a Tisza áradásait legelőleg mintegy 200 000 mérföldnyi területet az áradásoktól örökre megmenthető lesz. Előbb határozta, hogy a Tisza folyása egy, egyre az 180 ölyvi szélességéig mederbe szorították, s a Tisza kanyargó folyás átvágások által egyenesebb s rövidebbé tétesék, s ezen átvágások száma akkor 101-ben lett megállapítva. E szerint a tisztviselői bizottság munkát két irányban vezetett, u. m. védgátak emelése készítették az érdeklét átérthetően költözött, az átvágások pedig, mint a hajózás könnyítésére szolgáló, tehát országgy. érdekű műrelet, országgy. költségvetésű fogantatására az államkormány felkérésék.

A hivatalos közlönyek néve az egész Tisza völgye hat folyamvezetésre osztott, u. m. I. beregi, II. bodrogközi és felső-szabolcsi, III. alsó szabolcsi, IV. beregi, V. csongrádi, VI. hácsi folyamvezetésekre. Ezen folyamvezetéseket a helyi viszonyokhoz képest magukat több vagy kevesebb osztályokra osztván, mindenik osztály egy-egy külön társulatot képez, egy választott igazgató vezetése alatt a maga területén a földművelési munkálatot szülőleg intézi, a költözési irányzatot évenként elkészíti, árter arányában a bírtokokra kiveti, saját pénztárunka által bevezeti, s a védgátak készítését saját társulati mérnöke vezetése alatt eszközölti.

Ezen alapon szervezkedtek az egyes társulatok az egész Tisza mentén s némely pontokon a munkát még azon év őzén és telén meg is kezdték. De a csakhamar bekövetkezett 1848—49-ki események a tisztviselői bizottság munkálatot is megakasztották.

A világió katasztrófa után bekövetkezett korokban a tisztviselői bizottság ügyei is az abszolú kormány vette kezébe, s az önkormányzatból, mely a társulatok törvényes működésének fő feltétele, oly nem tengeri szörnyet csinált, hogy látszólag ugyan megtagyta az egyes társulatoknál az önkormányzat vagy gondnokság címét, de lényegileg ott is az abszolútió néve palécsja uralkodott, s egy két helyett embebe vezető tetszése szerint a társulat ügyeit.

Kölcsönös az elföldi nagy magyar városokra volt az abszolútió kormány ügyi gondja, hogy ott a közvélemény nyilatkozása előtt minden tért és alkalmat gondosan elvárjon. Hogy mind szoros vasjátom szorult azok nyakára, megvezeték azon egy adából is, hogy például a huszonnyolc ezer lelket számláló Szentseu 1850-től fogva 1858-ig minden évben megújított kérelmekre sem engedtetett meg egy kis szűkörről olvasó egylet felállítására.

A tisztviselői bizottság társulatoknál azon nagy városoknál, s azoknak több czere menő átérthetően személy választott képviselők képviselték, mint a társulat szabályai kívánták volna, hanem csak a kormány által kivételre polgármester; de hogy azon polgármester, ki a nagy köztársaság irányában nem érkölt, sem anyagi tekintetben nem érke károltolt, jogosan és helyesen képviseli-e azon nagy város köztársaságát, azt felelgetni vagy csak szóba is hozni, nem tér, sem alkalom nem volt. Magán körben pedig arról

szólam láttatának bélyegestettét a mint ilyen a leg-szigorabb foglalmi eljárás alá eső büntény állandókat képezte.

Ilyen viszonyok közt természetesen a tiszaszabályozási ügy is egészen terdő irányú volt, s mivel mind a végválatk, mind az állválatk éppu ezen gyászos emlékü abszolút időszakban készültek, ebben rejlik az állföldön az érvénytelenség megújuló s folytonosan fokozódó árványváltási főformája. Mert ha a tiszaszabályozás kezdetétől fogva a létesítés egész folyamata alatt ugy visított volna keresztül, hogy mind a végválatk voalainak kijelölésénél, mind a tiszai állválatk számának s kiállításuk sorrendjének megállapításánál az állföldi nagy városok és községek érdekelt lakosainak, kiknek azon vidékeken nem csak ártérvénytelenségek, hanem feltételei való hajlékai is voltak, szabad tér engedtetett volna a széleskörű megvitataásra s a felvilágosított közvélemény akaratának érvényesítésére; akkor a tiszaszabályozás egészen másként vitetett volna keresztül s most nem kellene keseregőnek Szeged város és a többi elpusztult községek romjai felett!

Gróf Széchenyi István ugy akarta a tiszai társulatot szervezni, hogy az egész folyamaton mentő alakult szakaszok s társulatok egymással szorosan összefüggésben legyenek, s egyik szakasznak az okoztaték kár és romlás s másikatok elmozdítására. Hajh! de mikor a nagy mű létesítésénél oly nagy szükség lett volna a Széchenyi igazgatósszerű s mindent átölelő vezérletére, a világ folyamán nagyot váltakozott, a tiszaszabályozás ügye mostoha keszközbe került, Széchenyi nagy szellemé pedig, mint szárnyaszegett madár, a döblingi kalitkában vergődött.

Hogy mily szellem uralkodott az abszolút kormány alatt létesített tiszaszabályozási keresztülvitelénél, azt eléggé feltüntet az, ha a tiszaszabályozásra vonatkozó patének egyikéből egy pár szakaszt idézek. Az 1856-ik évi október 9-iki parons 21-ik §-a így szól: „az együletet egy választmány képviseli, mely báromnál nem kevesebb, héténél nem több tagból állhat.” 26. §. „Ha választás képmeggyel bíró gyűlés, vagy ez által rendszeres választás nem létesül, egy a választmányi tagok a megyei hatóság által hivatalból neveztetetnek ki a legtöbbbet (i. i. legtöbb szabályozási költészet fűsz) adózókra való közléni tekintettel”. 29. §. „a legtöbbbet adózó választmányi tag elnököl, s ő vezet az építészeti együleti hivatal. Ezen hivatalhoz egy pénztárnok, s a szükséges képmel egy számvevő s egy mérnök is rendelendő.”

Ilyen szellemű patének mellett könnyű volt Csongrádmegyét akkori országos bíró meggyeöbéknek s az ő mindenható főszolgabírójának egy szerovní a csongrádmegyey szakaszba a tiszaszabályozási társulatokat, hogy azokban a rendszeres szellemű polgári népmeggyeök éppu valami befolyás nem engedtetett meg, képviselőkben azokat az általuk kivonott polgármesterekkel.

Pedig ezen patens már akkor adalott ki, midőn az abszolútizmus kötelezői társulati kezdték. Hát még kezdetben mily mérvű lehetett a nyomás, melyet az akkori kormány s társulatokra gyakorolt, könnyű elképzelni.

(Folyt. köv.)
Orszai Miklós.

Nyilvános kérelem.

Nógrádmegyei törvényhatósági bizottságának tisztelt tagjainak:

A b. gyarmati működéselő társulat azon szent ezélla egyesült: hogy a köznevelési és művelődési intézetek meggyámolítása fölül segélyt nyújthasson mindenké, s hol az ember baráti szeretet a szükségét lenyihitni van hivatal.

A társadalom azon része, mely a lélek nemesség szórakoztat, még saanyar anyagi viszonyaink között is nem szivesen nélkülözi, örömmel keresi föl a mékedvelői előadásokat, melyek élvezete számba vehető áldozatot nem kíván s míg a társulati műveltség és a nemzetiégi szellem fejlesztésére lényeges befolyást gyakorol, a szükséges anybitésére tekintélyes alapot teremti.

Azon szomoru körülmény, hogy meggyéknek székvárosában nem létezik olyan közterem, mely az előadások és a szükséges legterükebbre vont igényeinek meggyeülehetos: a működéselő társulat nemcsak bürgalmát és áldozat képmeléteténre kárvonhatja, s a jótékonyági alap birtok szorgalmazó forrását zárja el, mind fogva a társulat nevében végül képmeléteténre 1083—579 sz. a. s meggyékhez nagy természetű ártérvénytelenséget folytatomat N. Madách Károly alispán úrhoz. ki azonban képmeléteténre azért utasította el, mori ugymond a nagyteremben az év folytatás gyökeres javítások fogantatva vétele van kiállításba, és mert a teremnek ily célra leendő ártérvénytelensé csakis a megye köznevelésének határozatától függ; tekintve pedig, hogy ezen

oltsaitó végzés, föllöbözésben daczára, a tek. köznevelési bizottság által belyben hagyatott: kérelmemmel, közvetlenül meggyék törvényhatósági bizottságához intétem, mely a f. é. april 17-iki közgyűlés alkalmával kerülend érdemi előléte alá

Nógrádmegyei törvényhatósági bizottságának elnökeletéségtől ment tagjai föllöbözésére figyelmeltetett, hogy a szükség minden muvelt nemzeti és állami gondozás egyik főirányát képmel, s hogy kizárólag hazánkban, még különösképpen pedig meggyék nem ki zárólag magyar ajku székvárosában a nemzetiégi szorgalmat is különös gyamoltást követel.

Kérem várjuk támogatást, ha a törvényhatósági bizottság tisztelt tagjai nem tartanák kötelességükre hivatalosknak azon nemzeti és emberiség: egy meggyamoltatást? S mit jelentene székvárosunk bártke honlókán az atany betűkkel meszo ragyogó bíres írtat: „Nógrád a közgyűlést”, ha annak totem, a legnemesebb törekvés, áldozat készség s jótékonyág gyakorlatára készséggel meg nem nyitlatódnak.

Fölkérem tehát meggyék törvényhatósági bizottságának tisztelt tagjait, hogy részletesen indokolt folyamodomrányom kedvőnd előléteimtel kérelmem teljesítését egy szíves s lélekkel támogatni méltóztatának. Mely tisztelettel máfaldok

B. Gyarmatos 1879. april 10-én

alapszóló szolgálja.
Némethy Kálmán,
törvényhatósági bizottsági tag,
s a b. gyarmati működéselő társulat elnöke.

Egyházi ügyek.

Magyarország hercegprímásának Simor Jánosnak a Sz. István társulat rendező közgyűlésére mondott beszéde általános hatást keltett nem csak a katolikus egyházban, de más felekezeteknél is.

A nagyszabású beszéd kifejtette, hogy a mostani szabadelvűnek látszó irány, mivel nem a hitben leli alapját, elszárad és elrozs. Erkölcsei javulásra kell ehez, s ezt csak a religio birtokai. Imády Károly b. gyarmati esperes plébános úr a „Magyar Államban” azon dühök ad kifejezést, hogy ezen beszéd külön lenyomások és a nép között osztanak ki.

Az 1878. évi január hó 22-én B. Gyarmaton tartott esperességi közgyűlés jegyzőkönyvének 21-ik pontja szerint, az esperesség helyesebb közigazgatási felosztása; s egy a tisztikar hatáskörének, valamint az esperességi gyűlések ügyrendjének szabatosabb megállapítását czélzó javaslat.

I. Az esperesség közigazgatási felosztásáról.

1. A nógrádi esperesség az „esperes” (esperes helyett) főfelügyelő s kormányzata alatt egy osztalton esperességet képmelvis, közigazgatásilag „lefele” két részben a m. a. Losoncai vidéki és a B. Gyarmati vidéki környékből áll.

2. A losoncai környékhez tartoznak a köv. egyházak: Abelova, Budalehota, Csehbrez, Czimobánya, Dobrocs, Kálnó, Nagy Liberca, Lónyabánya, Losonc, Málnapatak, Mészfalva, Ozdin, Polichov, Póltár, Salgó Tarján, Szenna, Tiszovnyik, Turiska, Tamási, Uhorzák, Závada. Összesen 21 anygyház 25,277 lélekszámmal.

3. A b. gyarmati környékhez tartoznak: Agárd, B. Gyarmat, Bánk, Bér, A. Bodony, Dengeleg, A. Esztergály, Guta, N. Kőrös, N. Lam, Legénd, Lest, Luczin, F. Potény, Sámsonháza, Surány-Torony, Szécsény, Sz. Péter, Szirák, A. Sztregova, F. Sztregova, Sügy, Turpalya, Vanyarcz, Kis-Zellé, Összesen 25 egyház 20,468 lélekszámmal.

4. Dekanatsnéként foloztatik az épp. 7 körre nevezetesen: 1. Abelovai: Abelova, Budalehota, N. Liberca, Polichov, Szenna, Tiszovnyik és Závadaival. 2. Dobrocsi: Dobrocs, Lónyabánya, Málnapatak, Ozdin, Szinobánya, Turiska, Uhorzákival. 3. Losoncai: Losonc, Csehbrez, Kálnó, Makova, Póltár, Tamási, Salgó Tarjánival. 4. Turpalyai: Turpalya, Lest, N. Lam, A. Esztergály, F. Sztregova, A. Sztregovával. 5. B. Gyarmati: B. Gyarmat, N. Kőrös, Sz. Péter, Kis-Zellé, Szeccényel. 6. Sügyi: Sügyi/Surány, A. Bodony, Bánk, Potény, Agárd, Legénd. 7. Sziráki: Szirák, Guta, Vanyarcz, Dengeleg, Bér, Sámsonháza, Luczin, egyházakkal.

II. A tisztikar hatásköréről.

5. Az esperességi tisztikarból az egyházak szavazatának általános többségével mindenkéülött az esperességi felügyelő és az „esperes” választatnak. Megválasztván az esperes, az esperes az esperességek azon fele részében választatik a melyekben az esperes nem lakik.

6. Az „esperes” feléle u. m. egyházmegyei kerületi egyetemes gyűlések; esperességi, kerületi és egyetemes felügyelők, esperesek és szuperintendensek con-

istoriumokkal azonban, az egész esperességet képviselő, lefelé pedig az esperességet azon fele részét a melyben lakik kormányozza, még az is azon hozzá adással, hogy a papi és tanítói hiványokat az egész esperességet „esperes” állitattja ki és erölteti meg. Az „esperes”, egyúttal az egyházmegyei közgyűléseknek felügyelő ikerelőktárával elnöke, elnöke továbbá az alapszabályok értelmében a papi úrvagy-árva gyamoldásnak is.

7. Az „alsoperes” az „esperes”, és visont, akadályoztatása esetében mindenben helyettesíti. Az alsoperes az esperességet azon fele részében s hol lakik lefelé függetlenül kormányoz, s az egyházak, iskolák és egyházi tisztviselők ügyeit bajait elintézi. Lelehet, vagy tanított azonban más esperességből csak az „esperes” kübejöttével választhat, mivel az esperességet „lefele” az esperes képviseli. Az alsoperes felhívás közzétételében esztunkint is, de az esp. közgyűlés meggyelőleg legalább 14 nappal, minden egyes hivatalos eszelektévyéről s egy övezet évi működéséről a főesperesnek beszámolókat tartozik. Az alsoperes egyúttal a tanítói úrvagy-árva gyamolda elnöke az alapszabályok értelmében; valamint az esperességek tanügyi előléte, vagy felhívja a tanügyre vonatkozó adatok a körlelektések által az alsoperes által pedig összehívta a közgyűlés előtt legalább 14 nappal az esperesek küldetésnek.

8. A tisztikar többi tagjainak hatásköre a ker. utasításokban világosan körvonalazva lévén, itt a helyi viszonyokat tekintve következésképp még csak az mondatik ki, hogy az esperességi tisztikar az esperességi közgyűléseken és meggyelő ülésein részt venni tartozik; azon világos kijelentéssel, hogy az ki elmaradását az esperesnél nem okadatosja minden egyes elmaradásáért azon úrvagy-árva intézet javára s melynek tagja 10 sz az az tíz o. é. forint ást. Naggyezetelők még hogy a főgyűlés tiszte, a papi és tanítói hiványokba s jüvedelmekbe beirni és szerkesztani a közgyűlések jegyzőkönyveit; az algyűlések, egyikük a dekanatsi szék, másikat az úrvagy-árva int. szék jegyzőkönyveit szerkesztén, egyéb bizottsági ülésekben is a tisztikar jár költéséget végezni tartoznak.

III. Közgyűlési ügyrendjéről.

9. Esperességi rendező közgyűlés az esp. ikerelőség által meghatározandó időben önéntant egyszer tartatik; rendkívüli azonban annyiesor a hányzor azt az elnökség szükségének látja, vagy a rendező közgyűlés elrendeli, vagy az esperességi anygyabának egyhármad része kívánja. A közgyűlést felhívja egy érben Losoncon, egy érben B. Gyarmaton tartatnak.

10. A közgyűléseken az esperességi felügyelő és az esperes együttesen elnökölnek, az esperes előléte és indítványozza az elintézendőket, a felügyelő pedig meghallgatva elnökötára véleményét, a végtökeket mondja ki.

11. A közgyűlés meggyelőleg mindenkör rövid intoni társulatot tartatik. Szónoklat B. Gyarmaton a losoncai környék lelkészei közül és visont küldetik ki lelkész az „esperes” által. A gyűlés az esperes imája és felügyelő alkalmi beszéd után, az esperes évi jelentése illetőleg beszámolásával kezdődik, köztüktrén az njonnan beiktatott lelkészek felügyelők, segédlelkészek, tanítók és tanítók bemutatása, illetőleg befogadás, továbbá a jegyzőkönyvek olvasása, végre indítványok és kérvények elintézése.

12. A közgyűlésen szavazattal bíznak az esperességi egyházak felügyelői és lelkészei, mint az egyházak képviselői tanácskozásai szavazattal bír az egyház ügyét szíven hordozó értelmiség is. (P)

13. Az esperességi közgyűlésen, vagy az egyház-felügyelője vagy lelkésze által minden egyháznak képviselő kell lennie. A mely egyház lelkészeiben akadályok miatt nem képviselhetetnek magát arról az esperességi felügyelőnek text okadatoski jelentést; ellenkező esetben az esperességi közigazgatási pénztárnak javára 10 sz az az tíz o. é. forint ást.

14. A közgyűlésen egy tárgyhöz kivéve (az elnökség által is ilyenek talál) személyes kérdést rendezés csak egyszer lehet ezollani, ellenben az indítványt tevő székbeszédet mondhat s az elnökség bármikor fel és közbeszéllhat.

15. A közgyűlés meliólagáról meggyeüleketés az elnökség megint, ismételt esetben rendentartása s ha a rendentartásba som használta a rendszavartóló eszt megvonja. Végre

16. A közgyűlésen elintézendő új tárgyak az esperes által a közgyűlés előtt az egyházakkal közöltetnek, vagy ha az idő rövidsége azt nem engedné a közgyűlési közvetlen meggyelő időben tartandó esperességi tanácskozásnyban előterjesztetnek, mely tanácskozásnyra hasonlóképp mint a közgyűlésre az egyházak képviselői eleve kerko meggyivatnak.

Köi Széknyben, 1879. marcs. 27-én.

Havszély Lőrész. Mindás Viktor,
Sinkó Frigyes.

Levelezés.

Losoncz, 1879. ápril 10.

Tisztelt Szerkesztő ur! A „Nógrádi Lapok” legutóbbi számának hírei között a bati ev. lelkész választására vonatkozólag egy megjegyzés foglaltatik, mely Mész András lesti felügyelő mellett emel szót.

Senki sem járna jobban, mint én, ha t. szerkesztő ír kifejezett véleménye teljes való, mert bizony nem vagyok oly sokan, hogy egy sok képességgel dicsekvő férfinak valahát egyhét érszét magunktól elutasítsanak, s őt hozzáfűrés körünkbe kitagadjunk az a had volna, de irat van kezem közt, mely a „Losonczai Híradó”-ban közel két évtizeddel ezelőtt közölték. Készséggel ismerem el ama feltévet, hogy nem elterő szemérmiségi czél, hanem csupán egyéni rokoni vagy ellenemre vezető ő a lesti választás kermissitvisele mellett, s ha kifejezett véleményem érzelmeivel ellentétben, sem fog rajta megbotránkozni, mert az őtandát feljebb áll minden idegen véleménynél.

Az április 1-én Bartholomaeusok Gyula aicapere ar közbefoittóval bitálatott s már teljesen befejzett választással egy protestans felügyelőből illő autonómikus törvény tisztalattal járt el, amelyben az egyház másodszor is nyilvános bizalmát Rafanidax Bogyaosó ár lést ő is magárára tette, s egy a meghívást, mint a jegyzőcsnyvel felügyelői aláírásával látta el.

En azt tartom, akkor járnak el helyesen, ha a közönség akaratát egyéni véleményük ölé helyezték, s különösen egyházi léren nemzetiégi aspiratok kísérleteinek pályáérti felállítási oztu egyezsünk.

Tisztelőiem kifejezése mellett
 alálatos szolgája
 Molcs Danó.

Hírek.

A b. gyarmati műkedvelő társulat, f. évi april 10-án a szegedi vízkárosítók javára szimuládat rendez. Előadtnak „Apró félreértelek.” Vig. 1 felv. ir. Luno József, augoból ford. N. N. és a „Báti köpeny.” Vig. 1 felv. ir. Delacour A. francsiából ford. Pasty Ede. Az előadás kedves idő oostében a nyári szinkörben, különben a csendlőgények laktacyájában tartatik. A czét tekintve a közönséget buogó részvétre felhívás nem szűkséges.

A b. gyarmati tésültó egyfét 1000 ik órségét máj. hó 23-án nagy ünneppel szándékozik megtartani. E végből egy bizottság küldetett ki, mely az ünnepele részleteire nézve véleményt terjesztson elő. Mint balljuk májns 24-én tészolt majális is rendeztetik.

A közösi eszmádatokat most vizaglja a megyei számvizagló bizottság. A bizottság igen szigorúan

vizagló, s várható, hogy sok számadás alaki hiba miatt is visszautasítatik. Sok jegyző még most is egy példányban terjeszti be a számadásokat s az előírnyalatot nem csatolja azokkor Szinte bizonyos, ha ügyelme vesztük, hogy erre már hányaszor utasítva lettek. A b. gyarmati delegylet által rendezendő hangversenyre (máj 3 kára) maris meg vannak tétve az előkzátétek. A delegylet által nem kéltő, de 8 módarab fog előadani. Azon hölgyek, akik a végző karba kizsomettettek, a legzárvebbben fogadják a bizottság felhívását.

Szerkesztői üzenet.

W. V. úrnak östgy. Az illeto kandi ügy érteke az esze-resség megosztással, hogy az 2 külsőből a egyetől független részre osztott. Innen származott a kibes elismarokodott s így egyetlen megjegyzés E javaslatt azonban annyira praktikus lett, hogy azt mindenki aláírta. Bizonyára válik a kőidőtelegyek! Fatah X. y-nak. Edecs barátom! Össök fogalma sincs a postáról, tegye le a kezét és se háborogsson időtlenséggel. Eljva hivataozak, mely hálaiból östgy néve, minthogy kíméletlen oosteztetési tészetekhez tegye ki magát.

M. L. nek Igalyat. Elkészít Jörve köntöök.
 Feladó szerkesztő
Horváth Danó.

HIRDETÉSEK.

GYÁRI-BAKTÁR.
 Mindennemű
tábla- és tükörüveg
 építetek és boltkérakatok beüvegezéséhez. Továbbá mindennemű tükörök keretekben és keret nélkül, úgy szinté öveg és üvegkereskedésekhez szükséges árucikketek mindenkör nagy készletben kaphatók.
SCHWABER A.-nál,
 Badaposten, József tér 5.
 Kereskedéseknek megjeleto H. B. A. T. engedélyk.

Friss ásványvíz.
Friss töltésű ASVÁNYVIZEK
 kaphatók
OMAZTA T.-nál
 B.-Gyarmaton;
 ugymint: Marienbadi, Carlisbadi, Seltersi, Gleichenbergi, Ivándai, Csizi, Koritniczai, és Budai.
Friss ásványvíz.

Arverési hirdetmény.
 Nógrádmegyebeli **Legénd** községben a közbirtokosság közösen illeto **korcmállatási fog** f. évi július hó 1-éti **ádróm**, evelig **Nat óvre** nyilvános árverés útján, **Legénd** községben, a birtó házával folyó évi **apríli 30-án d. a. 10 órakor** **haszonbérbe fog** adatni. — Az árverésről hírákok a határára azaz hírákok meg, hogy megkelt 100 e. sz. forint bántózással lássák el. — A haszonbéri feltételek pedig az árverés előtt **Legénd** a **Scandinav Gyula** közbirtokos ur-nál megtekinthetők.
Legéndi közbirtokosság.

Hirdetmény.
 A b.-gyarmati „Takarékpenztár” részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a nála elzalogosított, mindazon arany és ezüstnemű kézzialógók, melyek 1878. december 31. óta sem meg nem hozabbítottak, sem ki nem váltattak, folyó **1879. április 21. és 22-én** mindenkör délutáni 2 órakor a b.-gyarmati takarékpénztár hivatalos helyiségében azonnali készpénz fizetés mellett nyilvános árverés útján elfognak adatni.
 B.-Gyarmat, 1879. marc. 31.
 A b.-gyarmati takarékpénztár igazgatósága.

MÉRSÉKELT ÁRSZABÁLYA
 az első magyar gyapjú-mosó és bizományi részvénytársulatnak BUDAPESTEN.
 A társaság elhatározta magát arra, hogy az új, most kezdődő tizenegyedik évi campagne-ra tarifáját jelentékenyen leszállítja, hogy a t. c. gyapjútermelő és gyapjúkereskedő urak gyárilag mosott gyapjánál még kedvezőbb eredményt érheszenek el, mint az eddigi volt. — F. évi april hó 1-jétől kezdve tehát zeirban nyírt gyapjúért 5 frto , timár gyapjúért 6 frtot, hámósású gyapjúért 7 frtot számítunk 100 kilonként.
 Átvesszünk minden fajta gyapjút gyárilag mosásra és bizományi eladásra, vagy csupán csak bizományi eladásra. A gyapjók nálunk raktározási és biztosítási illetéktől mentesen főkszenek; kívánatra előleget is adunk az érték két harmadáig igen mérsékelt kamatra és olcsó eladási provisiót számítunk.
 Számos ügynekeink és direct ószakítotteséleink által a bel- és külföld legjelentékenyebb gyár-piacain, azon helyzetben vagyunk, hogy a nekünk bizományba adott gyapjuk eladását az utolsó kézbe gyorsan és a legmagasabb árakon eszközölhetjük, s a gyapju árát a tulajdonosnak készpénzben küldjük meg.
 A hozzáik czimzett gyapjúküldeményeket az illó pályaudvarból és hajó-rakodási állomásokról mi hozatjuk el. A küldemények sor szerint kortilnek mosásra, s az utóbbi még a legerősebb tolongás esetén is legkésőbb 3—4 hét alatt jusszunk ki.
 Netáni kérdőzöködsékre kimerítőleg és készséggel adatik válasz.
 (Utánnyomat nem díjaztatik.)
Az igazgatóság.

Az első magyar jégkárbiztosító társaság mint szövetkezet,
 ajánlkozik a t. gazda és szőlőbirtokos uraknak mezei termények, jégkár elleni biztosításának elfogadására a legolcsóbb díjak mellett, a kár esetén pontos és gyors kártérítést nyujt.
 Ajánlati mintákért díj nélkül ad a minden fölvilágosítással a legkészségesebben szolgál, valamint ügynökségért való ajánlatokat is elfogad az
 „Első magyar jégkárbiztosító társaság mint szövetkezet”
Főügynöke Köhn Mór fakereskedő B.-Gyarmaton.